

дацій, підготованих в інституті; збірника «Ветеринарна медицина»; монографій науковців інституту; біобібліографічних показників НІБЦ ІЕКВМ. В подальшому ядро електронної бібліотеки буде поповнюватися електронними документами інших ветеринарних установ та закладів.

В.В. ЩАБЕЛЬНИК

ТРАНСФОРМАЦІЯ ДОВІДКОВО-БІБЛІОГРАФІЧНОГО АПАРАТУ

У сучасному інформаційному суспільстві вузівським бібліотекам все важче обходитись лише своїми інформаційними ресурсами для надання користувачам необхідної інформації. Нині бібліотеки мають можливість звернутися до інформаційно-пошукової системи ІНТЕРНЕТ, чи скористатися інформаційними ресурсами інших комп'ютерних мереж (Oracle, Informix). Одержуючи потрібні їм бібліографічні чи довідкові джерела, вузівські бібліотеки доповнюють ними свій довідково-бібліографічний апарат. Нині будь-яка бібліотека, яка має вихід до глобальної комп'ютерної мережі, може використовувати віддалені електронні джерела інформації у повсякденній бібліографічній роботі, значно доповнюючи свій потенціал та перелік наданих користувачам послуг. Використання ресурсів глобальних комп'ютерних мереж дозволяє розширити інформаційний потенціал вузівської бібліотеки та компенсувати недолік або відсутність цінних зарубіжних бібліографічних джерел.

Практика бібліотек свідчить, що якщо раніш метою ДБА було надати користувачу доступ до інформації, яка зберігається в бібліотеці, найголовнішою його функцією – бути ключем до фонду первинних документів, розкривати його зміст в авторському, персональному, повидоводу, змістовому та в інших аспектах, то зараз його функції значно розширюються, виводячи користувача на новий рівень задоволення інформаційних потреб.

Таким чином відбувається трансформація ДБА. При збереженні традиційних складових частин апарата з'являються системи, які містять бібліографічні та повнотекстові бази даних з різних галузей знання. Все більш зрозумілим стає обмеженість інформаційних можливостей традиційного ДБА, хоча мабуть він ще довго буде співіснувати з автоматизованими ІПС. Враховуючи це стає питання: яким буде ДБА не в такого вже далекого майбутнього? Скільки він буде мати складових частин? Яке він посяде місце у складі довідково-бібліографічного фонду та системі каталогів і картотек? Чи буде бібліографічна база даних вважатися ще однією складовою частиною ДБА доки не витіснить їх зовсім, чи вона стане окремою частиною. На наш погляд, доцільно виділити четверту складову частину ДБА – автоматизовані ІПС, які містять електронний каталог, бібліографічні бази даних та видання на CD-ROM.

Таким чином, ми бачимо, що якщо довідково-бібліографічний апарат ще декілька років тому був цілком визначеним явищем, то зараз це система, яка за останні роки набула певних змін та доповнень. Досі ведуться дискусії з приводу визначення ДБА, його складу та функцій у контексті автоматизованих бібліотечних технологій. Поява терміну «віртуальний» ДБА викликало багато відгуків у науковців з приводу доцільності його вживання. Але як інакше назвати довідкові та бібліографічні джерела, які ми отримуємо за допомогою інформаційно-пошукових систем ІНТЕРНЕТ та інформаційних ресурсів інших комп'ютерних мереж, які містять довідкові відомості за будь-якими видами, типами та галузями знання до якого не входять бази даних окремої бібліотеки.

Упровадження автоматизованого ДБА в роботу вузівських бібліотек стане певним кроком до виконання ними нової функції. Швидкий розвиток глобальних комп'ютерних мереж сприяє створенню нової інформаційної інфраструктури, де бібліотека забезпечуватиме доступ до інформаційного всесвіту без кордонів.

А.А. СОЛЯНИК

КОНВЕРГЕНЦІЯ СКЛАДОВИХ ДОКУМЕНТАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ: НАСЛІДКИ ДЛЯ КОМПЛЕКТУВАННЯ БІБЛІОТЕК

Важливою особливістю сучасного етапу розвитку генеративних, транзитних та термінальних документальних систем є їх конвергенція – сходження функцій, поступове стирання відмінностей та злиття у єдину інтегральну систему. Вирішальним фактором конвергенції стало широке впровадження комп'ютерних та телекомунікаційних технологій в процеси документостворення, документорозповсюдження та документовикористання.

Досягнення оптичної електроніки, застосування фотонів та електронів як механізмів доставки документованої інформації дозволяють зменшити вплив часу, простору та відстані на функціонування складових документальної комунікації. Поширення електронного обміну даними, вдосконалення цифрових методів документування інформації, глобалізація Інтернет-середовища сприяють зникненню відмінностей між створювачами, розповсюджувачами та депозиторами електронних видань. Здійснюючи персональне видання у мережі Інтернет, сам автор може стати видавцем своїх творів, скорочуючи до мінімуму час та витрати на їх опублікування, розповсюдження фактично у світовому масштабі, миттєве рекламування та надання в користування. З іншого боку, видавництва, що розміщують свою електронну продукцію на web-сайтах, використовують їх одночасно як друкарський верстаг, книжковий магазин та систему доставки видань користувачам. Агрегатори наукових електронних журналів, комерційні розповсюдженні повнотекстових баз даних (OCLC Electronic Collections Online, KRII Dialog, Mead Data Central та ін.) надають платний онлайн-доступ до необхідних видань, забезпечують розсилання копій статей на замовлення користувачів, поєднуючи